

Language Czech

Text

- **Název a kód lokality:** Labská dol CZ0424111
- **Organizace zodpovědná za management lokality:** Správa CHKO Labská pískovce
- **Lokalizace:** Střední kraj
- **Přehled katastrálních území:** Arnoltice, Dolní Léb, Háensko, Janov u Háenska, Labská Stráž, Loub u Dolní, Ludvíkovice, Maxičky, Podmokly, Prostřední Léb, Rávoň.
- **Geografická souřadnice centra lokality:**

Zeměpisná síť: 50 50 41

Zeměpisná délka: 14 12 55

- **Rozloha lokality:** 1372,389 ha
- **Nadmořská výška lokality:** minimum 115 m - maximum okolo 447 m
- **Biogeografický region:** kontinentální
- **Kategorie zvláštní chráněná území - rozsah působekryvu s lokalitou:** CHKO Labská pískovce, na území bude vyhlášena národní přírodní rezervace Kaňon Labe o rozloze 554,04 ha (což je 40,37 % z plochy EVL).

Poloha

Navržená lokalita se nachází mezi Dolním a státní hranicí se Spolkovou republikou Německo. Území je vymezeno morfologicky, hranici potenciálního území budou tvořit skalnaté hrany kaňonu, přírodní hranice zachovalých (přírodních blízkých) lesních porostů za sklanými hranami. Geologickou stavbu labské dol tvoří druhohorní sedimenty, které neustále modeluje řeka Labe. Nadmořská výška se pohybuje od 115 m (Háensko nejníže bod v území) a skalní výškové a ostrohy dosahují výšky okolo 447 m (šertův hábet). Katastrální území zaujímají nejvíce podíl obce Dolní a Háensko. Celé území spadá do středního kraje.

Ekotop

Obecná charakteristika: Labe, působivě v úseku Dolní - Háensko, je v současné době poslední relativně přírodním zbytkem velkého toku na území ČR. Řeka si zde zachovala původní směr toku a vytvořila jediné území dol patřící mezi evropské rarity.

Geologie a geomorfologie

Dol Labe, jak je vymezeno, představuje hluboký zářez do páskovcové Dolní vrchoviny. Svou hloubkou, dosahující až do 300 m (v páskovcové tabuli), představuje význačnou ostatní dol v české vysočině a reprezentuje tak tvar, vynikající mimořádnou rozmanitostí.

Na území Dolní vstupuje Labe do morfologicky jediné území Dolní vrchoviny, kterou pak přetíná hlubokým a výškovým asymetrickým erozním zářezem. V úseku od

Dánsko po Hånsko je krajinně rŕ; z rozhodujčím zpř-sobem urřovŕ;in křdovřmi sedimenty, zastoupenřmi ve stratigrafickřm sledu cenomanem ařř střdnřm turonem. Svrchnř turon je zde znřm pouze jako reliktnř. Intenzivnř pliocennř a kvarternř zařezř;vř;inř Labe vyvolalo silnou destrukci reliřfu přskovcovř hrř;stř. V řzemř se tak zformovala tektonicky a litologicky podmřnř; sedimentř;rnř stupřřovina vyznařřujčř se rozsř;hlřřmi strukturnřmi plořinami, stolovřmi horami, kařřonovitřřm řdolřm Labe a dalř;řmi charakteristickřřmi tvary selektivnř modelace kvř;drovřřch přskovcřř.

Biota

Charakter bioty je urřřovř;in velmi odliř;nřmi geologickřřmi, geomorfologickřřmi, klimatickřřmi i trofickřřmi podmřnkami velkřřho vodnřho toku, hluboce zařřnutřřho do okolnřho terřřnu.

Kařřon Labe v Labskřřch přskovcřřch přředstavuje vřřjimeřřnou ukřřzku unikřřtnř kombinace řřřnřho a přskovcovřřho fenomřřnu, kterřř se odrř;řř v druhovřř rozmanitosti rostlinnřř i řřivořřiřř. Na přřřřezu kařřonem Labe lze sledovat pozoruhodnřř sled lesnřch spoleřřstev od borovřřch doubrav (*Vaccinio vitis-idaeae-Quercetum*) na ploř;inř;ch, přřes reliktnř boreokontinentř;lnř bory (*Dicrano-Pinetum*) na hranř;ch skalnřch střřn, dř;le přřes acidofilnř bikovřř buřřiny svazu *Luzulo-Fagion*, kterřř přředstavujř nejrozsř;hleř;ř biotop vymezenřřho řzemř v oblasti Labskřřch přskovcřř, ařř po suřřovřřř lesy dubohabrovřřho stupnřř (*Aceri-Carpinetum*) a fragmenty mřřkřřch nřřinnřřch luhřř svazu *Salicion albae* s topolem řřernřřm (*Populus nigra*). V přřřpadřř buřřin se jednř; o nejnřřře polořřenřř vřřskyt v řř.

Vliv reliřřfu na vegetaci je patrnřř i v podřřlnřřm smřřru, kde se vlivem rřř znřřch expozič podmřnřřnřřch zř;hyby toku Labe střřřdajřř submontřřnnř buřřiny s porosty suchřřch acidofilnřch doubrav (*Luzulo albae-Quercetum petraeae*).

Řřeka Labe se v Labskřřch přskovcřřch zařřezř;vř; ařř na řroveřř krystalinickřřho podlořřř, kterřř podmiřřuje vřřskyt kvřřtnatřřch buřřin asociace *Festuco altissimae-Fagetum* s kostřřřavou lesnř (*Festuca altissima*) a acidofilnřch (avřř;ak v porovnř;inř s buřřinami asociace *Luzulo-Fagetum* na přskovcřřch přřece jen bohatřř;řch) buřřin asociace *Calamagrostio-arundinaceae-Fagetum*.

Na kontaktu vrstev krystalinika a přskovcřř se mřřsty zachovaly zcela maloploř;inřř fragmenty jasanovo-olřřovřřho luhu asociace *Carici remotae-Fraxinetum* s vřřřskytem přřesliřřky nejvřřřř (*Equisetum telmateia*).

Kvalita

Rekapitulace přřřrodovřřdnřřch přřřzkumřř přřředevřřřm v řřeku Labe mezi Střřřekovem a střřtnř hranicř řř/SRN potvrzuje velkou druhovou pestrost vř;řch forem organizmřř.

Z prioritnřch naturovřřch druhřř (podle II. smřřřnice řř. 92/43/EHS) se na řzemř přřřrodnřho komplexu setkřř;vř;me: z rostlin to jsou řřabnřřřk vzplřřřvavřřř (*Luronium natans*), vřřřskatec tajemnřřř (*Trichomanes speciosum*) z řřivořřiřřnřřch druhřř pak vydra (*Lutra lutra*) a bobr (*Castor fiber*). Pro druhy *Luronium natans*, *Lutra lutra* a *Castor fiber* byly v dotřřřenřřm řzemř navřřřeny druhovřřř lokality pSCI, cořřř takřř podtrhuje vřřřznam celřřho řzemř.

Odbornřř přřřzkumy takřř v řdolř Labe prokřřzaly vřřřskyt řřřady druhřř rostlin a řřivořřřř, kterřř byly jiřřř pokliřř;ř;iny v řřřskřř republice za vyhynulřř. Jejich vřřřskyt je vř;řř;in přřředevřřřm na řřřřrkopřřskovřřř nř;řplavy.

Řřeka je takřřř jedinřřřm mořřřnřřm řřivotnřřm prostřřředřřm pro vodnř řřivořřřř vř;řzanřřř na proudčřř vodu. Jakoukoli zmřřřnou přřřtokovřřch podmřřek dojde k ochuzenřř fauny ryb a mřřkřřřřřř a k vymizenřř nřřkterřřch druhřř, cořřř odporuje mezinř;rodnř řřmluvřřm, ke kterřřřm řřřskř; republika přřřistoupila.

Vřřřznam navřřřřenřřho řzemř vř;řak nespořřřvř; pouze ve vřřřskytu řřřady ohrořřřenřřch a zvlř;ř;řř chrř;inřřnřřch organizmřř. Dřřřleřřřitř; je přřředevřřřm existence celřřho komplexu

charakteristických biotopů pro údolí Labe.

Velice kvalitní a cenné, z hlediska zachovalosti a reprezentativnosti, jsou především biotopy lesních společenstev na prudkých a těžko přístupných svazích kaňonu Labe v oblasti Labských pískovců. Jsou to acidofilní bikovčů buřiny (Luzulo-Fagion) a boreokontinentální bory (Dicrano-Pinion), které v tomto ohledu vynikají.

Velmi cenné jsou také fragmenty mákčích náinných lučních porostů svazu Salicion albae s většinou topolu černého (Populus nigra).

Za fenomén toku Labe v úseku ústí nad Labem - Hájensko jsou považovány itálie a hlinité náplavy na nich lze nalézt řadu ohrožených druhů mechorostů a cívnatých rostlin. Mezi vzácné taxony mechorostů na těchto stanovištích patří např.: Riccia cavernosa, Aphanorhegma patens, Dicranella schreberiana, Physcomitrium eurystomum, P. sphaericum, Pseudephemerum nitidum. Z významných a kriticky ohrožených druhů cívnatých rostlin v těchto biotopech nacházíme například: bahničku vejčitou (Eleocharis ovalis), blatníku vodní (Limosella aquatica), blešník obecní (Pulicaria vulgaris), kalužník řířuchový (Peplis portula), pažitku pševní pravou (Allium schoenoprasum ssp. schoenoprasum) a především zvláštní chrstnou potočnici lékařskou (Nasturtium officinale) a kriticky ohroženou drobnokvětou pševní (Corrigiola littoralis).

Údolí Labe je rovněž evropsky významnou migrační cestou, kterou vstupuje do republiky a dále do vnitrozemí řada rostlinných i živočišných druhů; pohyb samozřejmě nastává i opačným směrem a umožňuje šíření bioty z české kotliny na sever.

Závěrem lze dodat, že geomorfologické utváření a jednotlivé složky ekosystému údolí Labe společně vytvářejí unikátní krajinný prvek s jedinečnými sceneriemi.

Tyto přírodní nastání skutečnosti jsou dříve vodem pro české ramsarské většinou a široké odborné veřejnosti konstatují, že realizace vodních děl na Labi (v jakékoliv variantě) by měla záporný dopad na druhovou a ekosystémovou diverzitu celého území.

V území je zahrnuta jedna ze dvou lokalit druhu Luronium natans v ČR. Lokalita je velmi malá, cca 3x5 m, populace je ale velmi vitální.

České údolí Labe představuje jediný autochtonní většinou bobra evropského v ČR. Pro lososa obecného je lokalita významná především jako místo tahu.

- 764 zobrazená

Source URL: <https://www.npcs.cz/evropsky-vyznamna-lokalita-labske-udoli>